

SPITALUL CANCELARIEI DE STAT

La 9 august a. 1944, în toiul celui de-al doilea Război Mondial, prin Hotărârea nr. 178 a Sovietului Comisarilor Norodnici (SCN) ai Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești și în scopul organizării tratamentului medical performant al persoanelor, ce ocupă funcții de conducere și răspundere din organele de stat, în orașul Soroca se formează Direcția Curativ-Sanitară pe lângă SCN ai RSSM, care avea în subordinea sa staționarul cu 40 de paturi, policlinica și farmacia. Aceeași hotărâre pune baza organizării serviciului sanatorial planificându-se organizarea unui sanatoriu de profil general în or. Odesa.

Primul Medic-șef al Direcției Curativ-Sanitare pe lângă SCN ai RSSM a fost dl Bromberg Boris Iosif, activitatea căruia anterior a fost desfășurată în domeniul medicinei militare.

La 7 septembrie a. 1944 Direcția Curativ-Sanitară este transferată la Chișinău și amplasată în clădirea cu 2 etaje a Spitalului Crucii Roșii „Sf. Maria” din str. 28 Iunie (astăzi Vlaicu Pîrcalab) nr. 46, care avea în subordinea sa policlinica amplasată la primul etaj și staționarul, la al II-lea. La începutul anului 1945 în policlinică activau 11 medici, 13 asistente medicale și 15 infermiere, iar staționarul dispunea de 40 de paturi terapeutice. Drept servicii auxiliare funcționau: laboratorul, cabinetul roentghen, secția de fizioterapie și morga. Direcția avea în calitate de transport sanitar o căruță cu un cal. M

Dezvoltarea instituției pe parcursul anului 1945, duce la formarea, în baza cabinetelor, a serviciilor stomatologic și fizioterapeutic. În luna decembrie a aceluiași an se deschide secția chirurgie cu capacitatea de 35 de paturi. Deci, la finele anului 1945 staționarul dispunea de 75 de paturi, 4 secții (terapie, chirurgie, stomatologie și fizioterapie) iar policlinica avea o capacitate de 22500 vizite anual, 8 cabinete (terapie, chirurgie, pediatrie, ginecologie, neurologie, otorinolaringologie, oftalmologie și dermatologie) și deservea circa 500 persoane.

Din anul 1947 la conducerea Direcției este numit dl I. P. Babanov. În 1950 apare prima mașină sanitară, ulterior procurându-se anual câte 1-2 mașini. Această perioadă este caracterizată prin implementarea sistemii de circumscripție cu atașarea asistenței medicale după principiul strict teritorial. Această sistemă a favorizat dezvoltarea, în cadrul Direcției, a medicinei de sector, în special a terapiei, pediatriei, obstetricii și ginecologiei și a ramurilor înguste la nivel de staționar. Astfel, în spital apar saloane specializate cardiologice și neurologice.

Către anul 1951 spre deservire sunt întăriți 3000 persoane, asistența cărora se organiza în 3 niveluri: ambulator, staționar și la domiciliu. Paralel este în creștere și numărul personalului medical, apare necesitatea extinderii spațiului instituției.

În anul 1954 se începe construcția sanatoriului „Moldova” din or. Odesa, care este dat în exploatare în 1957, avînd o capacitate de 60 de locuri.

Odată cu preluarea conducerii Direcției de către profesorul Mihail G. Zagarschii (1957-1971, din 1964 – medic șef al spitalului și policlinicii) se pune baza unui lucru practico-științific enorm și eforturile practice de îmbunătățire a serviciilor pentru sănătate, erau însoțite de cercetările științifice în domeniu. Orientarea științifică a activității a permis susținerea, în 5 ani, a 6 teze de grad științific. Mai apoi zeci de colaboratori susțin tezele de doctori în medicină.

La mijlocul anilor '60 Direcția Curativ-Sanitară, care în anul 1946 a fost dată în subordinea Ministerului Sănătății, este reorganizată în Direcția IV a MS, șef al căreia a fost dl Cozișcurt (1964-1967), ulterior această funcție a fost ocupată de dnii Constantin Cozub (1967-1971), Ion Guțu (1971-1984) și Nicolae Leșan (1984 - 1990). În această perioadă baza tehnico-materială a

instituțiilor subordonate Direcției IV a Ministerului Sănătății se consolidează și prosperă. Pe teritoriul Ucrainei, se construiesc încă două sanatorii: „Sănătate” lit. Sergheevca (1964-66) cu capacitatea de 300 de locuri și sanatoriul „Moldova” or. Truscoveț (dat în exploatare în 1984), cu 260 locuri, care se extind ulterior la 300, incluzând blocurile de odihnă, curativ-diagnostic, clubul și ospătăria. De asemenea se construiesc o casă de odihnă și o grădiniță de copii „Buratino”, pe litoralul orașelului Sergheevca.

Prin ordinul Ministerului Sănătății al RSSM nr. 29 din 12 decembrie a. 1966, este întărit proiectul arhitectonic și devizul de cheltuieli pentru construcția clădirii noi a spitalului, pe str. Drumul Viilor (sediul actual al spitalului) cu o capacitate de 175 de paturi. Spitalul se divizează de policlinică și se transferă în noul sediu la 1 octombrie 1975. Noile condiții de activitate dau posibilitatea unei dezvoltări continue a serviciului. Dacă inițial staționarul conținea 7 secții specializate de profil: reanimare, terapie, chirurgie, cardiologie, urologie, neurologie, otorinolaringologie plus secția internare și serviciul sanitar-epidemiologic (care de fapt și-a început activitatea încă în sediul vechi al spitalului în 1970), atunci ulterior are loc divizarea secției chirurgie în septică și aseptică, se deschide secția de ginecologie, terapie tradițională și fizioterapie. Staționarul, de asemenea dispune de laborator, farmacie, bloc alimentar și garaje care la moment posedau transport sanitar, ce îndeștula necesitățile instituțiilor Direcției IV a MS. Medic șef al spitalului, la acea perioadă și până în anul 1984, era profesorul Vladimir Popa, specialist otolaringolog, care a contribuit substanțial la dezvoltarea instituției. Din 1984 până în 1990 funcția de medic șef al spitalului a fost deținută de către dl Fiodor Monul.

Peste doi ani de la trecerea staționarului în noul sediu, prin ordinul nr. 475 din 09.11.1977, secția sanitaro-epidemiologică a spitalului, este reorganizată în Stația Sanitaro-Epidemiologică (astăzi Centrul de Igienă și Epidemiologie), care se formează ca o instituție medicală de sine stătătoare a Direcției Curativ-Sanitare a Cancelariei de Stat a Republicii Moldova. Primul medic-șef a Stației Sanitaro-Epidemiologice (din 1977 și până în 1990) a fost numit dl V. Beleavschi, activitatea căruia a fost axată spre organizarea serviciului sanitaro-epidemic contingentului de populație arondat.

La început instituția menționată din incinta spitalului a fost transferată în clădirea laboratorului Policlinicii și ocupa 6 încăperi megieșe, dintre care 3 pentru laborator. Au fost angajați 3 medici și 2 asistenți ai medicului.

Activitatea Policlinicii, care se detașează de staționar (1975), de asemenea prosperă și se extinde. Numărul vizitelor crește concomitent cu mărirea numărului personalului medical. Dacă la începutul anilor '70 capacitatea policlinicii era de 184,431 vizite, atunci către începutul anilor '80 acest indice crește de 1,6 ori, utilizând posibilitățile la 109%. Medic șef al policlinicii, la acea perioadă este numit dl Fiodor Felecico, care conduce instituția până în 1984. Funcția este preluată de către Evghenii Zghibartă până în 1990. În anul 1985 este dat în exploatare noul bloc al policlinicii, fiind extinse profilurile, metodele de tratament și diagnosticare.

În martie 1990 Direcția IV a MS se desființează, iar instituțiile medicale din subordonate activează fiind coordonate de către Asociația Interramurală Curativ-Sanatorială, condusă de dl Nicolae Leșan, care la moment era viceministru al sănătății. Această asociație își menține activitatea pe parcursul doar a 3,5 luni și la data de 20 iulie 1990 se reorganizează (prin HG RSSM nr. 225), fiind creată Clinica Curativ-Sanatorială a Ministerului Sănătății, amplasată în cadrul spitalului și condusă de către profesorul Vladimir Popa, având în subordine policlinica, medic șef al căreia era dl Victor Scorțesco, Centrul de Igienă și Epidemiologie (medic șef – Pavel Piscorschi) și sanatoriile de pe teritoriul Ucrainei. Din cauza situației social-economice instabile în care se afla Republica Moldova la acea perioadă, sfârșitul sec. XX se caracterizează, pentru instituțiile medicale, prin declin cantitativ și calitativ al acordării asistenței medicale.

Indiferent la situația grea, la 30 decembrie 1993, în baza Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr. 809 „Cu privire la fondarea Asociației Curativ-Sanatoriale pe lângă Cancelaria de Stat a Republicii Moldova” este fondată Asociația Curativ-Sanatorială în componența căreia intrau 10 instituții: Policlinica Republicană, Spitalul Republican, Centrul de Igienă și Epidemiologie, Farmacia „Tehmedfarm”, sanatoriile „Moldova or. Odesa, „Moldova” or. Truskaveț, „Sănătate” lto Sergeevca, casa de odihnă „Sergheevca”, grădinița de copii „Buratino” și Baza Auto.

La fondarea asociației și restabilirea capacităților de acordare a asistenței medicale a contribuit dnii Mihai Moroșanu, director general al Asociației Curativ Sanatoriale a Cancelariei de Stat în anii 1994-96, Boris Lupașco, medic șef al Spitalului Republican (în anii 1994-97) și Evghenii Zgibartă, medic șef al Policlinicii (în anii 1994-1997). Sarcina principală a ACS CS era păstrarea sănătății și acordarea asistenței medicale calitative și eficiente la nivel ramural.

Această sarcină a fost preluată în 1997 de către dl Nicolae Dolghi, care devine Director general al Asociației și de către medicii șefi a instituțiilor subordonate: dl Ion Midrigan – SR; Victor Scorțesco– policlinică și Vladimir Brighidin - CIE. Tot în această perioadă, prin Hotărîrea Guvernului RM nr. 160 din 20.02.1997 „Cu privire la reorganizarea Asociației Curativ-Sanatoriale de pe lângă Cancelaria de Stat a RM” ACS trece în Asociația Curativ-Sanatorială și de Recuperare a Cancelariei de Stat a RM. Deja la sfîrșitul anului 2004 Asociația se transferă de la Cancelaria de Stat la Aparatul Guvernului. Pe parcursul anilor 2007-2008, în fruntea ACSR AG RM s-a aflat dna Larisa Catrinici, actualul Ministru al Sănătății al Republicii Moldova.

Actualmente Asociația Curativ-Sanatorială și de Recupeare, în frunte cu dl Grigore Paun, Director general dispune de posibilitatea acordării asistenței medicale la toate etapele: de ambulator, urgență prespitalicească, staționar și sanatorial. Toate instituțiile subordonate Asociației sunt acreditate de către Consiliul Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate a Ministerului Sănătății în conformitate cu Legea Republicii Moldova nr. 552-XV din 18.10.2001 „Privind evaluarea și acreditarea în sănătate